

# سامانه اطلاعات حسابداری (۲)

ترجمه دکتر حسن مدرکیان

رامنی، مارشال، ۱۹۴۷-م Ramny, Marshal B  
سامانه اطلاعات حسابداری/ [تالیف مارشال رامنی، پل جان استاینبرگ]: ترجمه: حسن مدرکیان.  
تهران: مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران، ۱۳۹۱-  
ج: مصور، جدول، نمودار:

ج. ۱: ۶-۵۶-۱۷۳-۶۰۰-۹۷۸ ج. ۲: ۸-۰۸۱-۱۷۳-۶۰۰-۹۷۸

فیپا

عنوان اصلی: Accounting information systems, 12th ed, 2012

ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۲) (فیپا).

سیستم های اطلاعاتی حسابداری

حسابداری - - داده پردازی

ذخیره و بازجایی اطلاعات - - حسابداری

استاینبرگ، پل جان Steinbart, Paul John

مدرکیان، حسن، ۱۳۹۳ - مترجم

مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران

۶۵۷/۰۲۸۵

۲۸۸۵۱۹۷

س ۹/۱۵ ۵۶۷۹

۱۳۹۱

انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران



## ◀ سامانه اطلاعات حسابداری (۲)

• مترجم: دکتر حسن مدرکیان

• سال چاپ: ۱۳۹۲

• نوبت چاپ: اول

• تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

• لیتوگرافی: تارنگ

• چاپ و صحافی: سپیدار

• قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

• شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۷۳-۰۸۱-۸

ISBN : 978-600-173-081-8

• پخش: انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران

تهران- خیابان ایرانشهر شمالی - شماره ۲۳۳

تلفن: ۸۸۳۰۰۹۷۳ و ۸۸۳۱۰۱۱۳-۲۰ نمابر: ۸۸۳۰۱۲۶۵

**حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است.**

## فهرست مطالب

|     |                                                              |
|-----|--------------------------------------------------------------|
| ۷   | مقدمه ناشر                                                   |
| ۹   | مقدمه مترجم                                                  |
| ۱۱  | بخش ۳: طراحی کاربردهای سامانه اطلاعاتی                       |
| ۱۳  | فصل دوازدهم- چرخه درآمد : فروش و وصول مطالبات نقدی           |
| ۸۷  | فصل سیزدهم- چرخه مخارج : خرید و مصارف نقدی                   |
| ۱۴۷ | فصل چهاردهم- چرخه تولید                                      |
| ۱۹۹ | فصل پانزدهم- چرخه مدیریت منابع انسانی و پرداخت حقوق و دستمزد |
| ۲۴۷ | فصل شانزدهم- سامانه دفترکل و گزارشگری                        |
| ۲۹۳ | بخش ۴: مدل داده REA                                          |
| ۲۹۵ | فصل هفدهم - طراحی پایگاه داده با استفاده از مدل داده REA     |
| ۳۳۹ | فصل هیجدهم - اجرای مدل REA در پایگاه داده رابطه ای           |
| ۳۷۱ | فصل نوزدهم - موارد خاص در مدل سازی REA                       |
| ۴۱۷ | بخش ۵: فرایند توسعه سامانه                                   |
| ۴۱۹ | فصل بیستم - تجزیه و تحلیل و توسعه سامانه                     |
| ۴۷۳ | فصل بیست و یکم - استراتژی های توسعه AIS                      |
| ۵۱۹ | فصل بیست و دوم - طراحی، اجرا، و عملیات سامانه                |

## مقدمه ناشر

کتاب سامانه اطلاعات حسابداری، کتابی است معتبر حاوی آخرین دستاوردها در زمینه سامانه اطلاعات حسابداری به زبان فارسی. این کتاب دارای برخی از ویژگی های با اهمیت زیر است:

۱. در ترجمه کتاب از یک منبع معتبر و منحصر بفرد استفاده شده، که از سال ۲۰۰۰ تا کنون هر سه سال حداقل یک بار در سطح بین المللی چاپ و منتشر شده است و آخرین سال چاپ آن در آمریکا سال ۲۰۱۲ می باشد.

۲. با توجه به خطر جنگ های سایبری و توسعه انواع بدافزارها و کرم ها و ویروس های کامپیوتری مطالب ارایه شده در کتاب از تازگی و نوآوری استثنایی برخوردار است و سادگی و روانی بحث های تکنیکی و فنی مطرح شده در کتاب جذابیت آن را دو چندان می کند.

کتاب حاضر، ادامه ۱۱ فصل سامانه اطلاعات حسابداری (۱) است که در سال ۱۳۹۲ به همت آقای دکتر حسن مدرکیان ترجمه و جهت استفاده اساتید و دانشجویان عزیز و ارجمند به بازار عرضه گردیده است.

برای نخستین بار در کشور، مجموعه ای شامل دو جلد کتاب حاوی آخرین دستاوردهای علمی در زمینه روش طراحی یک سامانه اصلی که مورد استفاده کلیه سازمان ها و نهادهای تجاری در بخش دولتی و خصوصی می باشد تحت عناوین سامانه اطلاعات حسابداری ۱ و ۲ به طور کامل به فارسی ترجمه و در اختیار دانش پژوهان و دانشجویان و دست اندرکاران طراحی سامانه در ایران قرار داده شده است. با توجه به حدود و دامنه پیشرفت های علمی و فن آوری در زمینه اصول طراحی سامانه ها در سطح جهان و آخرین مباحث مطرح شده در زمینه اجرای کامل و موفقیت آمیز سامانه های اطلاعاتی - به ویژه سامانه اطلاعات حسابداری -

عرضه کتابی آموزشی به ربانی ساده و در عین حال فنی و جامع که می تواند مورد استفاده کلیه اساتید و دانشجویان عزیز در کشور قرار گیرد بیش از پیش بر اهمیت انتشار این کتاب می افزاید.

ضمن تشکر از مترجم کتاب آقای دکتر حسن مدرکیان، استفاده از مطالب آن را به کلیه دانشجویان و دانش پژوهان رشته های مرتبط توصیه نموده و بهره گیری از مباحث کتاب در رفع چالش ها و مشکلات طراحی و اجرای سامانه های اطلاعاتی در سازمان ها و واحدهای تجاری در کشور را توصیه می نماید.

علی اصغر توفیق

مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران

## مقدمه مترجم

جلد ۲ کتاب سامانه اطلاعات حسابداری که هم اینک از نظر خوانندگان گرامی می گذرد ترجمه سه بخش باقیمانده اثر کم نظیری است که بدون تردید در زمره بهترین نشریات مرتبط با سامانه های حسابداری در جهان معاصر محسوب می گردد. اساس طراحی سامانه در این کتاب بر پایه عدم استفاده کامل از کاغذ - اعم از فرم یا گزارش - قرار داده شده است. با این حال، اصول طراحی به کاررفته به گونه ایست که در صورت ایجاد تغییراتی در روش های مطرح شده در کلیه موارد به خوبی می توان از آن استفاده کرد.

به طوری که می دانید، سامانه حسابداری در میان مجموعه ای گسترده از سامانه های مختلف در محیط پیرامون محصور می باشد. از این رو، عملکرد آن تحت تاثیر خروجی های سامانه های همجوار قرار گرفته و خود نیز بر نتایج حاصله از آن ها تاثیر گذار است. این موضوع سبب می شود در طراحی انعطاف لازم برای سازگار کردن سامانه حسابداری با محیط اطراف ضرورتاً صورت پذیرد. به بیان دیگر، اصول طراحی مطرح شده در دو جلد کتاب حاضر به شرطی در ایران قابل استفاده و دارای کاربرد می باشد، که محدودیت های موجود در محیط فعالیت آن در نظر گرفته شود. به موجب محدودیت قانونی اصل طراحی سامانه در ایران بر مبنای روش استفاده از کاغذ پایه گذاری شده است. این موضوع اگرچه در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به صراحت نام برده نشده، اما در قوانین دیگر از جمله قانون مدنی، قانون تجارت، قانون مالیات ها به وضوح بر ثبت اطلاعات حسابداری در دفاتر قانونی، صدور سند، پلمب دفاتر، تهیه صورتمجلس و استشهاد، و غیرو استفاده از فرم های کاغذی در انواع مختلف اسم برده شده است. محدودیت فنی اشاره به سرعت پردازش و انتقال، استمرار، امنیت، و محافظت از اطلاعات غیر کاغذی دارد. در شرایط فعلی، برقراری این شرایط در

سازمان‌ها با محدودیت روبروست. محدودیت فرهنگی اشاره به عدم آمادگی و قابلیت پذیرش کاربران و مجریان سامانه‌ها به استفاده و اعتماد به سامانه‌های مدرن دارد. به دلیل عادت و آشنایی با سامانه‌های سنتی ایجاد تغییر در سامانه‌ها مستلزم برنامه ریزی و زمان است. آموزش سامانه‌های جدید نیازمند اجرای تلاشی جمعی و همه جانبه و مشترک در حوزه‌های نظری و عملی در شاخه‌های مختلف علوم آموزشی در دانشگاه‌هاست. حجم اطلاعات منتشره از طریق سازمان‌ها در ایران به اندازه‌ای نیست که سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی بسیاری از سامانه‌ها را توجیه پذیر کند. براین اساس، بار اطلاعاتی سازمان‌ها در شرایط فعلی در ایران به اندازه‌ای نیست که برای پردازش و جابه‌جایی به سامانه‌های بزرگ احتیاج داشته باشد. بالاخره، دامنه پاسخگویی در سازمان‌ها به حدی نیست که مجریان و مدیران سازمان را وادار کند برای تصمیم‌گیری حتماً به اطلاعات برنامه ریزی شده و تجزیه و تحلیل آثار و پیامدهای تصمیم در آینده رجوع نموده و بر عملکرد آنان تاثیر گذار گردد.

در صورت عدم توجه به یک یا مجموعه عوامل اشاره شده، هرگاه سامانه‌ای در محیط حاضر راه‌اندازی شود نه تنها طراحی و اجرای آن ممکن است گره‌گشای مشکلات روزمره در سازمان‌ها نباشد که دیر یا زود خود علاوه بر آن که به مشکل جدیدی تبدیل می‌گردد به جای ایجاد سرعت و دقت و اعتماد در کاربران باعث تاخیر و هدررفت منابع نیز خواهد شد. در این شرایط، دیری نخواهد گذشت که سامانه راه‌اندازی شده از احتمال تبدیل به زائده‌ای که در کنار سامانه سنتی و موجود به صورتی موازی عمل می‌کند برخوردار خواهد شد. از خوانندگان کتاب انتظار دارد ضمن بخشش کاستی‌ها موارد مهم را به این جانب تذکر فرمایند.